

ПРОБОЙНИ МОЖЕ ДА ПОТОПЯТ КОРАБА НА ПЕНСИОННИЯ МОДЕЛ

Най-късно до края на месеца правителствените финансисти трябва да напишат новите промени и да ги нанесат в проектозакона за облагане доходите на физическите лица, обявиха от ведомството на министър **Пламен Орешарски**.

Това стана ясно след проведена среща между министъра на финансите, зам.-министъра на финансите **Георги Кагиев** и представители на БАДДПО на 19 юли. Така сгърените постановки в проектозакона са на път да бъдат коригирани. Постигнат е консенсус да останат необлагаеми доходите, получени при придобиване на право на пенсия, докато при предсрочното изтегляне на средствата те да се облагат с окончателен данък. До 21 юли т.г.

Все още не беше уточнено обаче дали ще се запази досегашният размер от 12 на сто или от догодина ще има промяна. Лимитът за данъчно облекчение за лични вноски вече няма да е твърда сума, както предвиждаше проектозаконът, а 10 % от максималния осигурителен доход, който за тази година е 1400 лева.

Няколко дни преди редакционното приключване на настоящия брой на 17 юли т.г. експерти от бранша на специална пресконференция с журналисти пропиха, че допълнително доброволно пенсионно осигуряване ще бъде източено заради пропуски при облагането на вноските за пенсия.

Трикракото столче на пенсионния модел, както обикновено се шегуват хората от осигурителния бранш, се разклати заплашително, защото съществуваше реална опасност доброволно осигуряващите се българи да източат частните пенсионни фондове още преди да са станали пенсионери. И всичко това под носа на днешното правителство, чиито финансисти подготвят нови данъчни закони за догодина и са се престарали да предоставят ред данъчни облекчения.

С тяхна помощ доброволните пенсионни фондове заплашваха да се превърнат в една от най-лесните форми за избягване на налози. Преди правителството да приеме двата проектозакона (ЗДФЛ и ЗКПО), то не е потърсило становището на специалистите от Комисията за финансов надзор, както и на експертите от пенсионното осигуряване. За какво иде реч?

На път е да се легализира укриването на данъци чрез проектозакона за облагане доходите на физическите лица, който вече е гласуван от правителството, сигнализираха с голяма тревога представителите на УС на Българската асоциация на дружествата за допълнително пенсионно осигуряване (БАДДПО).

Предложеният проект променя напълно философията на действащия до момента ЗДФЛ, като въвежда лимит в абсолютен размер на вноските на допълнително пенсионно осигуряване, за които може да се ползва данъчно облекчение. Заедно с това проектозаконът предвижда необлагане на сумите, получени от допълнително доброволно пенсионно осигуряване, без оглед на това дали същите са ползвали данъчно облекчение при внасянето им, или не са ползвали такова, както и без оглед на това дали тези суми се получават преди или след пенсиониране.

Нормалната финансова логика повелява, че върху сумите на вноските се дължат данъци „на входа“, когато те са над определените лимити за данъчни облекчения, „на междинен изход“, когато се изтеглят вече необложени пари преди придобиване право на пенсия, и на „изхода“ на системата при придобиване право на пенсия, когато същата може да бъде

изцяло освободена от данък или се облага като нормален доход.

Според съществуващата нормативна уредба всички лица могат да ползват един и същ размер на данъчно облекчение за вноски в доброволен пенсионен фонд (III стълб).

Предложеният в проекта вариант за определяне на твърда сума, която ще бъде приспадна от облагаемия доход - в размер до 720 лв. за календарна година е неприемлив, според Българската асоциация на дружествата за допълнително пенсионно осигуряване (БАДДПО), защото по този начин не се отчита разликата между хората с различни доходи. Това определя различно желание, мотиви и възможности за отделянето на лични финансови средства за допълнително доброволно пенсионно осигуряване. Този нов подход не отчита и обстоятелството, че в зависимост от възрастта си хората са различно мотивирани и в зависимост от това имат и различни потребности да се осигуряват в доброволен пенсионен фонд. Нещо повече, един такъв режим, използващ този съвсем недостатъчен твърд лимит от 60 лв., ще лиши и демотивира хората с по-високи доходи да внасят осигурителни вноски и да се осигуряват допълнително.

НЯМА ЕКСТРИ ЗА РОДЕНИТЕ ПРЕДИ 1959 Г.

Според УС на БАДДПО заедно със запазване на досега действащото облекчение за доброволно осигуряващите се с лични вноски, е наложително специално облекчение за лицата, родени преди 31.12.1959 година.

Известно е, че те нямат възможност да участват в универсалните пенсионни фондове, в които се осигуряват родените след 31.12.1959 г. Това е така, защото пенсионната реформа в страната повелява тези хора да не членуват в универсалните фондове. На практика те както и всички други вече няма да имат и никаква мотивация да влягат парите си в доброволните фондове, съответно в бъдеще да получават и допълнителна пенсия освен парите, които им се полагат от Националния осигурителен институт (НОИ).

Предлаганото специфично облекчение като диференциран размер на данъчното облекчение в зависимост от възрастта на хората от тази възрастова група до определена степен ще им позволи, при желание и при наличие на финансови възможности да могат да внасят по-големи вноски във фондовете за

допълнително доброволно пенсионно осигуряване в оставащите им години преди пенсиониране.

**ДАНЪЧНИ „ВРАТИЧКИ“
ЩЕ ИЗТОЧАТ
ПЕНСИОННИТЕ ФОНДОВЕ**

Известно е, че в бедна България на доброволното пенсионно осигуряване се разчита като на един от най-важните механизми за допълване на пенсионните доходи. Само че, от инструмент на социална политика то е на път да се превърне в средство за текущо увеличаване на доходите чрез избягване плащането на подоходен данък.

Съгласно чл.13, ал.1, т.7 от проекта на ЗДФЛ доходите от допълнително доброволно осигуряване не подлежат на облагане. Според експертите от осигурителния бранш за допълнителното пенсионно осигуряване тази разпоредба е нелогична и недостатъчно обоснована. Нещо повече, тя е не само нестимулираща, но може да доведе и до твърде негативни последици, например изтегляне на натрупаните вноски преди придобиване право на пенсия.

**ВЪРХУ КАКВО СЕ КРЕПИ
ТРИКРАКОТО СТОЛЧЕ
НА ПЕНСИОННИЯ МОДЕЛ?**

I стълб - пенсията от фонд „Пенсии“ на НОИ;

II стълб - задължителните допълнителни пенсии, които ще се получават от хората, родени след 31.12.1959 г., и за хората, работещи при тежки вредни условия на труд (стартирали след 2000 г.);

III стълб - допълнителните пенсии от доброволните пенсионни фондове.

**НАПЪННИТЕ НА ДНЕСНИТЕ
ПАРЛАМЕНТАРНИ
ФИНАНСИСТИ
СА НЕОБЯСНИМИ**

както е необяснимо какво е наложило отпадането в новия документ на еднократния данък при получаване на средства от допълнително доброволно осигуряване преди придобиване на съответния вид пенсия. В крайна сметка целта на този тип осигуряване е да осигури допълнителна пенсия. А законодателството в България трябва да стимулира именно дългосрочното спестяване - смятат специалистите.

Въведеният от 2002 г. еднократен данък, удържан при източника, за средствата, изтегляни преди придо-

на специално организираната пресконференция с журналисти в БТА на 17 юли т.г. председателят на БАДДПО представи становището на асоциацията във връзка с приетите от правителството наскоро проекти на ЗДФЛ и ЗКПО. На срещата присъстваха Никола Абаджиев, председател на БАДДПО, и членовете на УС на БАДДПО, които са президенти на най-големите пенсионноосигурителни дружества: София Христова, ПОД „Алианс България“; Кирил Червенков - ПОД „Лукойл гарант“; Даниела Петкова - ПОК „Доверие“; Милен Марков - ПОК „Съгласие“; Цветанка Мишева - ПОД „ДСК Родина“, и Андрей Шотов - „ДЗИ - Пенсионно осигуряване“ ПОД.

Становището бе прието от УС на БАДДПО на 10.07.2006 г. и изпратено до МФ, МТСГ, НОИ, КФН, парламентарните комисии, които трябва да разгледат промените в ЗДФЛ, синдикални и работодателски организации.

биване право на пенсия, в много висока степен улесни събирането на данъка и контрола върху средствата, изтегляни от пенсионните фондове. А предложението за отпадане от 2007 г. на окончателния данък върху средствата от вноски, получени от пен-

от законното избягване на подоходен данък върху 720 лв., които ще „прекарват“ през пенсионни фондове. Още повече, че според Кодекса за социално осигуряване таксата при изтегляне на сумите от индивидуалните партии преди придобиване право на пенсия е толкова минимална, че не възпира масово теглене на пари.

По данни на Комисията за финансов надзор към 31.03.2006 г. в допълнителните доброволни пенсионни фондове се осигуряват повече от 553 хил. лица, а натрупаните в тези фондове активи възлизат на над 433 млн. лева. В началото на 2007 г. в тези фондове ще бъдат натрупани около 500 млн. лв., в това число голям обем вноски, за които са ползвани данъчни облекчения.

Създаването със законопроекта на нестабилност в облагането на доходите от допълнително пенсионно осигуряване и липсата на логика в идеята за безусловно освобождаване от данък на определени средства, ще доведе до реалистичното очакване, че в бъдеще окончателният данък ще бъде въведен отново и „вратичката“ за избягване на данъци ще бъде затворена. Това от своя

ПРЕДЛОЖЕНИЯТА НА БАДДПО

✓ Да се запази досега съществуващият режим на данъчно облагане на внесените за сметка на лицата лични вноски за доброволно пенсионно осигуряване, с които се намалява облагаемият доход, без да се въвежда допълнително ограничение за вноските в абсолютен размер, като за родените след 31.12.1959 г. това намаление да остане в общ размер до 10 на сто от сумата от годишните данъчни основи, а за родените преди 31.12.1959 г. размерът на данъчното облекчение да бъде до 20 на сто от облагаемия доход.

✓ Да се запази облагането с окончателен данък в размер на 12 на сто на доходите от доброволно пенсионно осигуряване преди придобиване право на пенсия, за които е ползвано данъчно облекчение. В тази връзка предлагаме да се регламентира облагането с окончателен данък на тези доходи.

✓ Прехвърлените суми от индивидуалната партия на едно осигурено лице в партия на съпруг или на роднина по права линия до втора степен, осигурен в същия доброволен пенсионен фонд и/или в доброволен пенсионен фонд, управляван от друго пенсионноосигурително дружество да не се облагат с данък.

✓ Данъчното облекчение по чл. 19, ал. 2 от проекта да се преизчислява на годишна база.

✓ Да се запази досегашният режим за изчисляване на годишния данък за лицата, които имат доходи само от трудови правоотношения. Според този режим годишното изравняване се извършва от основния работодател, независимо дали лицето работи или не по други трудови договори.

сионни фондове, за които лицата са ползвали данъчни облекчения, е в пълно противоречие с принципите и логиката на данъчното облагане на тази дейност.

Според БАДДПО предвидената възможност за данъчно освободени вноски в размер до 10 % от облагаемия доход (но не повече от 720 лв. годишно) и възможността за тяхното изтегляне непосредствено след това, без да се дължи данък, ще стимулира поведение, което няма нищо общо с целите на допълнителното доброволно пенсионно осигуряване.

При такъв режим много повече граждани ще се възползват от предоставените данъчни облекчения, но не за да спестяват дългосрочно за пенсия, а за да спечелят

страна ще бъде последвано от масово изтегляне на средствата, натрупани в доброволни пенсионни фондове, за които са ползвани данъчни облекчения. Такава стъпка, с много по-голяма вероятност ще предприемат лицата с по-големи натрупвания, при които данъчният ефект ще бъде значителен.

Изтеглянето на няколко десетки до стотици милиони лева от доброволните пенсионни фондове през 2007 г. неминуемо ще се отрази и на инфлацията - алармират експертите. Това е така, защото основната част от тези средства вероятно ще бъдат насочени към потребление, вместо да бъдат реинвестирани.

(Продължава на стр. 17)